

עין משפט
נר מצוה

עה:

מרובה פרק שביעי בבא קמא

מסורת הש"ס

- (א) [מסורת] מה: עמ.
- (ב) [מסורת] לכו כ"ל.
- (ג) [מסורת] ד' כ"ב: ע.
- (ד) [מסורת] ד' כ"ב: ע.
- (ה) [מסורת] ד' כ"ב: ע.

הגהות הב"ח

(א) ג' על פי עמנו דלא
 מיחייב ל"ל ויחיה הוא
 נחמק: (ב) שם נתיב גנבה
 ל"ל ויחיה או נחמק:
 (ג) שם טעמה דאמר
 נגמתי דייב עמנו בקרן
 הוא דפטור: (ד) רש"י
 ד"ה ה"ב אלף ו"י אלף
 היא דגניבה מחמת עמנו
 הדין:

מוסף רש"י

ובל עדות שאי אהא
 יכול להויסוף לא
 הויא עדות. דהמחמא
 חמיר (דכריס י"ט) ודריסו
 השופטים היטב ויחיה עד
 שקר העד ויח' ועשייתו לו
 פלגי זמם לפשות ויח',
 עדות שאמה יוכל לקיים
 כה מורה הדין הוא עדות
 וחי לא לא ופשוט י"ב.
 ובכ"ז סוהרדרין מה.

ה"ג אלא לאו הא קמ"ל גנב על פי שנים וטובה ומכר ע"פ עמנו או ע"פ אחד דלא חייב עמנו בקרן הוא דאמרינן ע"פ עמנו כו'. כלומר כבי האו גוונא הוא דאמר דומיא דעד אחד לחייבה כי הדר אמו סהדי אכל היכא דגניבה (ו) עמנו מודה לא אמרינן דומיא דעד אחד: יקניי גנבתי או שאמר טכסתי ומכרתי. פטור מהשלומי ד' וה' ושמעין מיהא מרמי דאע"ג דלא הויה אלא אטביחה ופטור עמנו מכלום הויה הודאה אלא מדלא מני הכי ש"מ טעמא דאמר גנבתי כו': לימא כפנא.

דגניבה דלא מחייב עמנו בקרן לפטורו אס כלא עדים או לא: כעלה כולה. דכיון דלא גנב לא טעם והראשונים משלמין כפל והוא פטור והאחרונים פטורין: כוונתו עדי טביחה. ולא עדי גניבה: וכן משלמין פשלומי שלשה. לנגב: אילימא ארישא. להחמו עדי גניבה וקאמר סומכוס הן משלמין כפל כשצילו לבעלים כמשפטו והוא משלם שלשה משום טביחה לעדי טביחה לא החמו: ולימא ליה לפומכוס כו'. הא ודאי כיון דלא גנב לא טעם: אלא לאו על כרתיף מילתא אחריתי.

אמור רבנן דקאי סומכוס עלה ולא משכחת דמיקו מילתא דסומכוס אהנא קמא שפיר אלא הכי כגון דאמו כו': אין גנבתי. והך הודאה דנגב לאו הודאה היא דהא מחמת הני עדים דקאמרי ליה גנבת הוא דמודה אכל הודאה דטביחה ומכירה לאו מחמת בעימותיהו אודי דהא לא אמרי ליה (טעמא) אלא גנבת: ואייתי כעל הכי ספדי. אחריתי דנגב וענב ומכר וקאמרי רבנן דהן משלמין תשלומי כפל לנגב והגנב לבעלים והוא פטור מד' וה' דהא אודי אטביחה והודאה היא ודאע"ג דאיתי כעל הכי ספדי דנגב פטור דהודאה גמורה היא חף ע"פ של חייב עמנו בקרן וקאמר ליה סומכוס הן משלמין כפל והוא משלם תשלומי שלשה דהודאה דטביחה לאו הודאה היא שהרי פטור עמנו מכלום: רבנן סברי אע"ג דגניבה מחמת עדים קא מודה. ואינה הודאה ומיב לשלם לבעלים אהו כפל שטעל מאלו: הודאה דטביחה. דלאו מחמת בעימותא אודי מיהא הודאה היא ופטור מד' וה' אע"ג דפטור עמנו מכלום כהודאה זו דהא הודאה שגנבתי כמאן דאמר לא גנבתי דמי דמחמת קמאי אודי ומה דמחייב בקרן וכפל משום עדות האחרונים הוא ולאו משום הודאמו: לא דכולי עלמא הודאה דטביחה. כלא הודאה דגניבה לאו כלום היא לפטורו במקום עדים ככרי יוחנן וחי הכי סהדי בתראי סהדותא מעלותא הויה לא הוי פטורי ליה רבנן אלא כהא בעדות שאי אהא יכול להוימה עסקין וכגון דהני עדים אחרונים הכשרים שהביא כעל הכי להעיד שגנב וטבח ומכר על פי הגנב

אלא לאו הא קמ"ל גנב על פי שנים וטובה ומכר ע"פ עמנו או ע"פ אחד דלא חייב עמנו בקרן הוא דאמרינן ע"פ עמנו כו'. כלומר כבי האו גוונא הוא דאמר דומיא דעד אחד לחייבה כי הדר אמו סהדי אכל היכא דגניבה (ו) עמנו מודה לא אמרינן דומיא דעד אחד: יקניי גנבתי או שאמר טכסתי ומכרתי. פטור מהשלומי ד' וה' ושמעין מיהא מרמי דאע"ג דלא הויה אלא אטביחה ופטור עמנו מכלום הויה הודאה אלא מדלא מני הכי ש"מ טעמא דאמר גנבתי כו': לימא כפנא.

דגניבה דלא מחייב עמנו בקרן לפטורו אס כלא עדים או לא: כעלה כולה. דכיון דלא גנב לא טעם והראשונים משלמין כפל והוא פטור והאחרונים פטורין: כוונתו עדי טביחה. ולא עדי גניבה: וכן משלמין פשלומי שלשה. לנגב: אילימא ארישא. להחמו עדי גניבה וקאמר סומכוס הן משלמין כפל כשצילו לבעלים כמשפטו והוא משלם שלשה משום טביחה לעדי טביחה לא החמו: ולימא ליה לפומכוס כו'. הא ודאי כיון דלא גנב לא טעם: אלא לאו על כרתיף מילתא אחריתי.

בריייתא דתניא ראה עדים כו'. תימה דאמאי לא הביא מתניתין דפרק כהנא דשנועות ודף מט. ושם (ל) דלעיל ודאי יוחא שמיאל ברייתא לפי שזרין לקדק מסיפא דרי"א ברי שמוען דלא מתיבא במתי' דשנועות אכל הכא אין זרין לקדק כלל מסיפא וי"ל דאמתי' דשנועות ידע שפיר דאיכא לחמי' דהיא גופה קמ"ל דקאמר נסמון אכל ברייתא שמוספת על המשנה סבור דקמ"ל דהודאה דטביחה לאו הודאה היא: תשלום

לא טבחתו ולא מכרתי ניתני (ט) או גנבתי או טבחתו ומכרתי אלא הא קמ"ל טעמא דאמר גנבתי (ט) הוא דחייב עצמו בקרן דפטור אבל אמר לא גנבתי ובאו עדים שגנב וחזר ואמר טבחתו ומכרתי ובאו עדים שטבח ומכר דלא חייב עצמו בקרן חייב אלמא הודאה דטביחה לאו הודאה היא אמרי לא היא גופה קמ"ל רבין דאמר גנבתי אע"ג דאמר לא טבחתו ולא מכרתי ובאו עדים שטבח ומכר פטור מאי טעמא תשלומי (ארבע) חמשה אמר רחמנא ולא תשלומי ארבעה ולא תשלומי שלשה לימא כתנאי היו שנים מעידין שגנב והיו שנים מעידים אותו שטבח ומכר החמו עדי גניבה עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה החמו עדי טביחה הוא משלם תשלומי כפל והן משלמין תשלומי שלשה משום סומכוס אמרו הן משלמין תשלומי כפל והוא משלם תשלומי שלשה לפר ושנים לאיל אהייא קאי וסומכוס אילימא ארישא לית ליה לסומכוס עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה ולא אסיפא שפיר קאמרי רבנן הוא משלם תשלומי כפל והם משלמין תשלומי שלשה אלא מילתא אחריתי איכא בינייהו כגון דאתו בי תרי אמרי ליה גנבת אמר להו אין גנבתי וטבחתו ומכרתי מיהו לא בפניכם גנבתי ואייתי סהדי ואומיניהו דלא באפייהו גנב ואייתי בעל הבית סהדי ואסודרו ביה דנגב וטבח ומכר ובהודאת טביחה קמיפלגי דרבנן סברי אע"ג דהודאה דגניבה מחמת עדים הוא דקא מודה הודאה דטביחה הודאה היא ופטור וסומכוס סבר כיון דהודאה דגניבה מחמת עדים הוא דקא מודה דטביחה לאו הודאה והנך עדים קמאי דאומיניהו משלמין תשלומי כפל והוא משלם שלשה לפר ושנים לאיל אמר רב אחא בריה דרב איקא לא דכולי עלמא הודאה דטביחה לאו הודאה היא אלא בעדות שאי אתה יכול להוימה קמיפלגי כגון דאתו סהדי ואמרי ליה גנבת ואמר להו גנבתי וטבחתו ומכרתי מיהו לא בפניכם גנבתי אלא בפני פלוני ופלוני ואייתי סהדי ואומיניהו דלא באפייהו גנב ואתו פלוני ופלוני ואסודרו ביה דנגב וטבח ומכר ובהא קמיפלגי דרבנן סברי הויה לה עדות שאי אתה יכול להוימה וכל עדות שאי אתה יכול להוימה לא הויה עדות וסומכוס סבר עדות שאי אתה יכול להוימה הויה עדות והא קיימא לן דעדוה שאי אתה יכול להוימה לא הויה עדות הני מילי היכא דלא ידעי באיזה יום באיזה שעה דליכא לעדות כלל אבל הכא סיועי הוא דקא י"מסייעי ליה אמר מר הן משלמין תשלומי כפל מדקא מודה דנגב קרן בעי שלומי אמר רבי אלעזר משמיה דרב תני

הביאם שאמר הגנב כבית דין כפני פלוני ופלוני גנבתי כדמפרש ואילו ואמו פלוני ופלוני כו': רבנן פטרי ליה לנגב מארבעה ומחמה אלא משלם לבעלים קרן לצדו והוא נוטל כפל מן הראשונים שרצו להפסידו כפל וקנסא לא משלם מאי טעמא דהני סהדי בתראי אינן עדים דאיך יכול להוימה ולקיים בעדות זו דין הומה שהרי הוא הודה תחילה שגנבתי גנב ועל פיו כלא להעיד ולאו עדות היא הלכך אמאי מחייבת ליה אהודאת פיו על פי עמנו לא יעלם קנס ואהא מילתא קאי סומכוס וסבר עדות שאי אהא יכול להוימה עדות היא ועדים המזמין משלמין תשלומי כפל לבעלים במקום גנב והוא משלם שלשה לפר דהא אמו סהדי דטבח ומכר: בני מילי. דלא הויה עדות: היכא דאמרי לא ידעינן כציוו יום כציוו שעה. דאיכא למימר דלהכי עבדי דמסתפו דלא לימו סהדי דלומיניהו והלא כזאתה שעה עמנו הייחס ועדים שקריים הם: אכל הכא. דהא דאין אהא יכול להוימה היינו משום דקושטא קא מפקדי מכל שכן דעדוה עדות דקויעי קא מסייעי להו הלכך הך ראשונים שהחמו משלמין כשצילו כפל והוא משלם שלשה לתשלומי חמשה דבר ושנים לאיל והודאה ליכא דהודאה דגניבה מחמת בעימותא דקמאי אודי והודאה דטביחה פטור סומכוס כבי האו גוונא דקמאי משלמין כפל דמשמע קרן וכפלי ואמאי כיון דקא מודי ואמר גנבתי איכו קרן קא בעי לשלומי דבעלתא קנסא דכפל הוה קא בעי לאפסודי בעדות שקר דידהו דאמאי לא עמד בדין ואיכא למימר דמודה ומיפטור אלא קרן הוא מחייב וקאי ולא מפסדי ליה מידי: תשלום

ק"א מ"י פירא מהל'
 עדות הלכה ו:
 ק"ב ב מ"י פירא מהל'
 עדות הלכה ו: וי"ג
 מהל' דלא הלכה ט קמא
 לאין קפא: